

Cormac McCarthy

Vad lovak

Határvidék-trilógia

Első rész

Fordította: Szentgyörgyi József

A fordítás alapjául szolgáló mű:

Cormac McCarthy: *All the Pretty Horses*

Alfred A. Knopf New York 1992

Copyright © Cormac McCarthy 1992

Hungarian translation © Szentgyörgyi József

Oldalra libbent majd visszaállt a gyertyaláng s tükörbeli képe mikor a szobába lépett aztán ahogy becsukta az ajtót megint. Levette a kalapját és lassan közelebb ment. Súlya alatt megreccsantek a padlódeszkák. Fekete öltönyében megállt a sötét üveglappal szemben amely előtt sápadtan hajoltak ki elkeskenyedő ólomkristály vázájukból a liliomok. Mögötte a hűvös-homályos folyosón alig ismert elődök bekeretezett arcképei függtek a faburkolatú falon. Lepillantott a megcsurgott gyertyacsonkra s hüvelykujját a tölgyfa lapon apró tócsába gyűlt meleg viaszba nyomta. Fölnézett a gyászruhás figurára a beesett megviselt arcra a megsárgult bajuszra és a papírvékony szemhéjakra. Ez nem álom. Nem álom.

Odakint sötét volt és hideg és szélcsend. Borjú bödült valahol ő meg csak állt kalapjával kezében. Soha életedben nem fésülted így a hajad – mondta.

Csönd ülte a házat csak az elülső szoba kandallópárkányán álló óra ketyegése hallatszott. Kiment a házból és becsukta maga mögött az ajtót.

Sötétség és hideg és szélcsend s a világ keleti karimáján kibontakozóban egy szürke szirt. Kisétált a prérre s úgy állt ott levett kalappal mint aki a mindent beborító sötétséghez készül esdekelné úgy állt ott sokáig.

Épp fordult volna mikor meghallotta a vonatot. Maradt és várta. Érezte a talpa alatt. Már messziről hallatszott üvöltése-bömbölése úgy tört elő kelet felől mint holmi otromba előfutára a fölkelő napnak fényszórája hosszú pázmája végigszántott a nyílegyenes pályatest mentén a mesquitecserjék kusza ágain s végtelenbe nyúló sövényt metszett ki az éjszakából hogy azután visszataszítsa a drót- s póznamérföldek mérte sötétbe ahol a mozdonyfüst lassan szertefoszlik a halványan derengő új horizonton ahová a hang már csak késve érkezik és ő csak állt levett kalappal a reszkető földön s nézett a vonat után míg az el nem tűnt. Akkor megfordult és visszament a házba.

Amikor belépett a lány a tűzhelynél állt és fölnézett s tetőtől-talpig végigmérte az öltönyös fiút.

Buenos días, guapo¹ – köszönt a lány.

Kalapját az ajtó melletti fogasra akasztotta az esőköpenyek csíkos pokróckabátok és más ruhadarabok mellé aztán odament a tűzhelyhez elvette és az asztalhoz vitte a kávéját. A lány kinyitotta a sütőt kivette a kész piskótatekerceszt egy tálra tette s odavitte egy vajazókéssel együtt letette elé majd végigsimított a nyakszirtjén s visszament a tűzhelyhez.

Köszönöm hogy gyertyát gyújtottál– mondta.

¹ Jó napot, szépségem!

Cómo?

La candela. La vela.

No fui yo – felelte a lány.

La señora?

Claro.

Ya se levantó?

Antes que yo.²

Megitta a kávé. Odakint épp csak szürkült s Arturo közeledett a ház felé.

A temetésen látta az apját: egyedül állt a kerítésnél a keskeny kavicsos ösvény túlsó szélén. Közben kiment egyszer az utcán álló kocsijához de hamar visszajött. Délelőtt északi szél kerekedett porral vegyes apró szemű hó kavargott a levegőben s a nők a kalapjukat fogva ültek. A sírgödör fölé védőtetőt emeltek de az idő az alá is betört. Verdesett csattogott a vászon a tiszteletes szavait elsodorta a szél. Mikor vége lett a gyászolók felálltak vászonszékeikről s botladozva sietősen távoztak a sírkövek között.

Este fölnyergelte a hátsát és kilovagolt. A szél már csaknem teljesen elült farkasordító hideg volt szemben vérvörös felhők sziklazátonyán ült a nap vérvörös ellipszise. Arra lovagolt amerre mindig: oda ahol a kajovák földje felől jövő régi komancs út nyugati elágazása elérte a birtokot s halványan odaderengett ahogy délnek fordul a Concho-folyó északi és középső ága között elterülő préri csenevész fűvében. Mindig ezt az órát választotta mikor már megnyúltak az árnyak s az öreg út úgy bontakozott ki előtte a rézsútos rózsaszín fényben mint egy múltbeli álom ide érkeztek le annak idején északról az elveszett nép festett pónijai és fehérre mázolt arcú hosszú varkocsú lovasai felfegyverkezve a háborúra ami az életük volt s jöttek az asszonyok a gyermekek s a csecsemőt szoptató anyák: véresküt tett és csak véren megváltható mindahány. Ha északi szél fújt hallani lehetett őket s lovaikat a lovaik prüszkölését a nyersbőrbe bugyolált paták dobogását a lándzsák zörgését s a homokon vonszolt teherszánrudak neszt mely egy tovacsúszó hatalmas kígyó hangjára emlékeztetett és hallani lehetett a szilaj lovaikat hetykén megülő mezítelen fiúkat ahogy maguk előtt terelték a betöretlen lovakat meg a mellettük lógó nyelvvel szaladó kutyák csaholását és a súlyos terheket cipelő félmeztelen rabszolgák nyögését s mindenekfölött az indiánok halk úti énekét melyet a lovasok kántáltak menet közben s a nemzetség és a nemzetség árnya haladt át finom korálként a köves síkon a sötétség felé hogy aztán mint evilági múlandó és erőszakos életük summázata murvaként szem elől vesszenek a történelem s az emlékezet számára.

² Mit? A gyertyát. A mécset. Nem én voltam. Az úrnő? Persze. Fölkelt már? Előbb mint én.

Szemelovagolt az arcát rezesre festő nappal és a vörös nyugati széllel. A régi hadi ösvényen délnek fordult fölnyargalt egy enyhe emelkedő tetejére leszállt a lóról s odavetette a kantárszárát aztán előrement néhány lépésnyit s megállt mint aki valaminek a végére ért.

Egy bokor tövén régi lókoponya hevert s ő leguggolt kezébe vette ide-oda forgatta. Törékeny volt és vékonyra morzsolódott. Papírféherre fakult. A koponyával kezében leguggolt a ferdén eső fényben s nézte az állkapocsban lötyögő nagy kapafogakat. A csontlemezek cikcakkos varratait. A homok halkán pergett a koponyaüregben ahogy a koponyát forgatta.

A lovakban is azt szerette amit az emberekben: a testüket átjáró vért és annak melegségét. Minden tisztelete minden rajongása minden vonzalma a lángoló szívű teremtményeké volt s tudta hogy mindig is azoké marad hogy ez sose lesz másként.

Visszalovagolt a sötétbe. Hátasa felgyorsította lépteit. Mögötte a síkon legyezőszerűen terültek szét a nap utolsó sugarai s a lehülő kék árnyéktól a portól a hidegtől és a sötét drótszerű bokrokban mind ritkábban felhangzó madárszótól kísérve ló s lovasa ismét vissza-lehúzódott a világ peremére.